

i Danmark, begge parter har dansk statsborgerret, eller en af parterne har dansk statsborgerret, og det godtgøres, at den pågældende på grund af sin statsborgerret ikke vil kunne få behandlet en sag om forældremyndighed over barnet i det land, hvor den pågældende har bopæl. Indholdet af denne bestemmelse er i overensstemmelse med retsplejelovens § 448 c. Efter bekendtgørelsens § 17 kan et statsamt behandle en sag om samvær, hvis barnet bor i Danmark, en sag om forældremyndigheden over barnet behandles i Danmark, eller parterne er enige herom. I modsætning til sager om forældremyndighed er den afgørende tilknytningsfaktor i samværssager barnets bopæl.

Efter værgemålslovens § 15 træffer statsamtet afgørelser i sager om værgemål vedrørende børn på det sted, hvor barnet har bopæl. Efter sin ordlyd regulerer bestemmelsen alene den stedlige kompetence i Danmark, men indholdsmæssigt omfatter den også danske myndigheders internationale kompetence.

3.2.2.2. Sociale sager

Danske myndigheder har ifølge § 2 i lov om social service kompetence til at træffe afgørelse i sociale sager, der vedrører enhver, der opholder sig lovligt her i landet. Hjælp efter loven forudsætter dog, at der er etableret bopæl her i landet. Dette har i dog praksis ikke betydning i forhold til børn uden etableret bopæl, idet serviceloven fortolkes i lyset af Børnekonventionen, jf. nedenfor, således at der kan iværksættes beskyttende foranstaltninger vedrørende børn, der befinder sig her i landet og har akut behov for særlig støtte.

Afgørelser om særlig støtte til et barn eller en ung – herunder anbringelser uden for eget hjem – træffes som udgangspunkt i forhold til forældremyndighedsindehaveren, hvilket indebærer, at en afgørelse herom som udgangspunkt kun kan træffes, hvis både forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge opholder sig lovligt her i landet. Det antages dog, at der kan træffes afgørelse i forhold til unge over 15 år, der opholder sig lovligt her i landet, selvom forældremyndighedsindehaveren opholder sig i udlandet, da unge over 15 år i et vist omfang har selvstændig partsstatus i sociale sager.

Har et barn eller en ung under 15 år lovligt ophold i Danmark, mens forældremyndighedsindehaveren opholder sig i udlandet, kan der som udgangspunkt ikke træffes afgørelse efter serviceloven, fordi afgørelse om anbringelse uden for hjemmet træffes af forældremyndighedsindehaverens opholdskommune og i forhold til forældremyndighedsindehaveren. I praksis fraviges dette udgangspunkt dog, hvis et barn eller en ung har et akut behov for særlig støtte, primært hvis

der er behov for en anbringelse uden for hjemmet, ved at fortolke serviceloven i overensstemmelse med Børnekonvention, således at kommunernes kompetence udvides i den konkrete sag. Der henvises til betænkningens afsnit 3.3.2.7.

3.2.3. Udvalgets overvejelser om konventionens kompetencebestemmelser

Da konventionen ved inkorporering bliver en del af dansk ret, er der ikke behov for at gennemføre konventionens kompetencebestemmelser særskilt.

Udvalget har dog foreslået, at der fastsættes regler for danske myndigheders behandling af sager om overførsel af kompetence efter konventionens artikel 8 og 9.

Efter udvalget opfattelse bør det være den myndighed – domstol eller administrativ myndighed – der behandler eller i givet fald skal behandle en sag, der er omfattet af konventionen, der tager stilling til spørgsmål om overførsel af kompetence efter konventionens artikel 8 eller 9. Dette indebærer, at forespørgsler fra udlandet om, at en dansk myndighed overtager behandlingen af en sag, behandles af den myndighed, der skulle behandle sagen, hvis danske myndigheder havde kompetence hertil (artikel 8). På samme måde skal en forespørgsel fra udlandet om at få overført kompetencen til at behandle en sag fra en dansk myndighed, behandles af den danske myndighed, der behandler eller i givet fald skulle behandle den pågældende sag (artikel 9).

Hvis en kompetent dansk myndighed under behandlingen af en sag mener, at myndighederne i en anden konventionsstat vil være bedre egnet til at behandle sagen (artikel 8), er det den pågældende danske myndighed, der fremsender anmodningen herom. Endelig kan en ikke-kompetent dansk myndighed efter artikel 9 anmode myndighederne i den stat, hvor barnet har sit sædvanlige opholdssted, om at få tillagt kompetence til at træffe beskyttelsesforanstaltninger. Denne situation kan eksempelvis opstå, hvis en anmodning indgives til en dansk myndighed, der – uanset at den ikke har international kompetence til at behandle anmodningen – finder, at den er egnet til at behandle den, f.eks. fordi den for nylig har været involveret i behandlingen af en lignende sag vedrørende det pågældende barn.

Ovenstående gælder ikke kun for førsteinstansen, men også for en eventuel anke- eller klageinstans.

Udvalget finder, at afgørelser truffet af retten i spørgsmål om overførsel af kompetence efter konventionens artikel 8 og 9 bør kunne appelleres. Udvalget har herved lagt vægt på, at en beslutning om at over-